Verbeterde meldcode kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

2021-2025

De Borchstee
Achterweg 2
8081 RV Elburg
0525-685511
www.deborchstee.nl
info.deborchstee@demeent.nu

PCBS
De Borchstee
Zorg en ruimte voor ieder kind

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Bevoegd gezag van de instelling	4
Overzicht wettelijke verplichte stappen van de meldcode	5
Toelichting bij de stappen van de (verbeterde) meldcode	6
Toelichting op ‘Het afwegingskader’	8
Als zorgen blijven bestaan	11
Bodemeisen: vereisten voor het organiseren of bieden van goede hulp	12
Dossiervorming	14
Vast te leggen informatie	15
Bijlage 1: Wettelijke verplichtingen van de organisatie	16
Bijlage 2: Verdeling van verantwoordelijkheden	18
Bijlage 3: Professionele normen	19
Bijlage 4: Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure	20
Bijlage 5: Techniek van vragen stellen	22
Bijlage 6: De kunst van het doorvragen	23
Bijlage 7: Reflectieve vragen stellen	24
Bijlage 8: Stappenplan Meldgesprek	25
Bijlage 9: Participatie van kinderen	26

Inleiding

Het is voor scholen en instellingen verplicht om een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben. Inspectie van onderwijs ziet bij alle scholen en instellingen toe op de naleving van dit wettelijk voorschrift.

Beroepskrachten die werken met jongeren, zijn verplicht een meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode draagt eraan bij, dat bij signalen op dit gebied snel en adequaat hulp kan worden geboden.

Vijf stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
In de meldcode moeten in ieder geval vijf stappen zijn opgenomen. Vanaf 1 januari 2019 is het tevens verplicht om bij stap 4 en 5 van de meldcode een afwegingskader op te nemen.

De wet verplicht u om met een meldcode te werken
De Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een verzamelwet. Dit betekent dat in de Wet meldcode wordt aangegeven welke artikelen in andere wetten moeten worden gewijzigd. Hierdoor wordt de verplichte meldcode beschreven in de wetten van het onderwijs.
De volgende wetten zijn aangepast op de wettelijke kaders van de meldcode:

- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Leerplichtwet 1969;
- Wet educatie en beroepsonderwijs;
- Wet op de expertisecentra;
- Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- Wet op het primair onderwijs;
- Wet op het voortgezet onderwijs;
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;
- Kwaliteitswet zorgorganisaties;
- Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;
- Jeugdwet;
- Wet publieke gezondheid.

Geweld in een onderwijsrelatie
Geweld in een onderwijsrelatie, gepleegd door een professional ten opzichte van een leerling, valt buiten het bereik van de meldcode. In dat geval zijn andere wetgevingen en stappen aan de orde, zoals het informeren van de leidinggevende en/of de directie en het inschakelen van de betreffende inspectie.

Geweld tussen leerlingen
Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen op een school, valt niet onder het stappenplan van de meldcode. Deze signalen behoren te worden gemeld bij de leidinggevende of de directie.

Het bevoegd gezag van de instelling

Overwegende dat De Borchstee verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan betrokkenen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan betrokkenen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

- dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij De Borchstee op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met betrokkenen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

- dat De Borchstee een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen De Borchstee werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;

- dat De Borchstee in deze meldcode ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;

- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer.
  Daaronder worden ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eergerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers;

- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eergerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

- dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor naam school werkzaam is en die in dit verband aan betrokkenen van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

- in aanmerking nemende de wet Algemene verordening AVG; de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015, en het privacyreglement van naam school.

Overzicht Wettelijke verplichte stappen van de verbeterde meldcode

Stap 1

- In kaart brengen van signalen

Kindcheck (indien van toepassing)

- Leerkracht en/of OA[1] observeert
- Leerkracht brengt signalen in kaart
- De verantwoordelijke[2] doet de Kindcheck
- Leerkracht/docent documenteert

Stap 2

- Collegiale consultatie

Bij twijfel: Veilig Thuis, (anoniem)
Bij twijfel: letsel deskundige

- Leerkracht organiseert collegiale consultatie
- Leerkracht vraagt advies bij de verantwoordelijke
- De verantwoordelijke zet indien nodig signaal in de verwijsindex
- Leerkracht documenteert en stemt af met de verantwoordelijke

Stap 3

- Gesprek met betrokkene(n) en (indien van toepassing) kind

- Leerkracht brengt de verantwoordelijke op de hoogte
- Leerkracht heeft gesprek met ouders/kind (indien nodig sluit de verantwoordelijke aan bij dit gesprek)
- Leerkracht documenteert
- Bij twijfel: de verantwoordelijke neemt contact op met Veilig Thuis voor advies

Stap 4

- Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Gebruik het afwegingskader
Bij twijfel: altijd Veilig Thuis

- De verantwoordelijke stemt af met de directeur, voert eventueel de risicotaxatie en/of de beoordeling van de veiligheidssituatie uit en beantwoordt de 5 vragen van het afwegingskader
- De verantwoordelijke en de directeur neemt bij twijfel contact op met Veilig Thuis
- Bij het doorgaan naar stap 5: de verantwoordelijke en/of de directeur doen melding en bespreken deze met de betrokkenen
- De verantwoordelijke documenteert dit in het kinddossier

Stap 5

- Beslissen met Veilig Thuis

- De verantwoordelijke documenteert de vervolgstappen

Afweging 1

- Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid

- De verantwoordelijke documenteert de vervolgstappen
- Indien er besloten wordt tot melding doet de directeur dit in samenwerking met de verantwoordelijke in naam van school melding

Afweging 2

- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

[1] Onderwijsassistent, Leerkrachtondersteuner. Conciërge.
[2] Intern begeleider, Bouwcoördinator, Teamleider, Maatschappelijk werk, Orthopedagoog of Aandachtsfunctionaris kindermishandeling

Toelichting bij de stappen van de (verbeterde) meldcode

Stappen bij acuut gevaar

- Bij geweld of onveiligheid: contact politie op telefoonnummer 112.
- Bij geweld, onveiligheid of onvoldoende basiszorg: contact het Crisis Interventie Team.
- Bij onveiligheid door psychiatrische problematiek: contact de GGZ Crisisdienst.
- Bij zorgen over jeugdige (of broer/zus) die een beschermingsmaatregel heeft: de Gecertificeerde Instelling.
- Voor advies en onderzoek: Veilig Thuis

Stap 1 ⇒ Breng signalen in kaart

Constateer de (mogelijke) signalen.

- Toets of onderbuikgevoelens onderbouwd kunnen worden door feiten die zijn: *gezien, gehoord of geroken.*
- Stel vast welke feiten je hebt geconstateerd. *(wat, welke, wanneer, wie, hoe)*
- Bedenk welke informatie nog nodig is om een inschatting te maken.
- Bedenk wie er betrokken dienen te worden *(let op gezaghebbende ouder).*

Ga in gesprek met betrokkene(n):

- Deel deze feiten en vraag naar herkenning.
- Verhelder de situatie en stel verdiepingsvragen en maak hierbij eventueel gebruik van de signalenlijst of verdieping instrumenten.
- Vat de kernpunten samen en stel vervolgacties vast: collegiale consultatie, consultatie met expert, (spoed)hulpverlening en concrete tijdsafspraken over terugkoppeling en vervolg.
- Weeg intern: toets, oordeel en maak hierbij eventueel gebruik van instrumenten zoals de signalenlijst.
- Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.
- Voeg de verwijsindex risicojongeren (VIR) in wanneer de organisatie kinderen en jongeren heeft waarbij er een bedreiging is van de ontwikkeling van deze kinderen en jongeren en wanneer de organisatie is aangesloten op de (VIR). De VIR heet in elke regio anders. De VIR kan in stap 1 of stap 3 worden opgenomen en een signaal kan in elke stap worden afgegeven.

Stap 2 ⇒ Overleg met deskundige professionals en/of Veilig Thuis

Overleg met een deskundige collega:

- Bespreek feitelijke signalen, krachten en zorgen ten aanzien van het vermoeden van partnergeweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling.
- Toets de interne weging uit stap 1.
- Bedenk welke vervolgacties nodig zijn:
- Overweeg consultatie bij een expert (Veilig Thuis).
- Stel bodemeisen vast vanuit de organisatie.
- Stel vast wat vervolgstappen zijn als resultaat uitblijft.

Consulteer een expert over:

- Partnergeweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling: aandachtsfunctionaris huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling bij Veilig Thuis
- Eergerelateerd geweld (EEG): aandachtsfunctionaris EEG bij de politie of Veilig Thuis.

Overleg en stem af met Veilig Thuis:

- Indien sprake is van een (mogelijk) strafbaar feit, ernstige vormen van lichamelijke mishandeling of verwaarlozing, seksueel misbruik, eergerelateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking of huwelijksdwang.
- Om mede de dreiging in te schatten.

U kunt altijd anoniem advies vragen bij een deskundige collega, aandachtsfunctionaris of expert. Dat wil zeggen dat u bij het vragen om advies de persoonsgegevens niet deelt.

Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.

Stap 3 ⇒ Ga in gesprek met de betrokkenen

Bereid het gesprek voor:

- Bedenk het doel.
- Bedenk welke feiten je gaat benoemen.
- Bedenk welke bodemeisen je gaat stellen.
- Bedenk wat de vervolgstappen zijn indien het niet lukt om overeenstemming te bereiken over wat er minimaal moet gebeuren.
- Bedenk wie er betrokken dienen te worden *(let op gezaghebbende ouder).*

Ga in gesprek met betrokkene(n):

- Deel feitelijke signalen, krachten en zorgen.
- Verhelder de situatie.
- Stel vast wat er minimaal moet gebeuren.
- Bespreek welke vorm van hulp en welke acties minimaal nodig zijn om dat te bereiken.
- Stel vast wat vervolgstappen zijn als resultaat uitblijft.

Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.

Stap 4 & 5 ⇒ Weeg het geweld en/of onveiligheid en beslis

Weeg af en beslis met het afwegingskader stel hierbij de afwegingsvragen 1 t/m 5.
Beslis vervolgens om te melden bij Veilig Thuis en/of hulp te organiseren, afhankelijk van de uitkomsten van de antwoorden op de afwegingsvragen.

Let op! De antwoorden op de afwegingen moeten worden opgevolgd met de daaruit volgende acties. Twijfel je over de weging en/of antwoorden op de afwegingsvragen? Contact dan Veilig Thuis en vraag hen om mee te wegen.

Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.

Toelichting op ‘Het afwegingskader’

Onderstaande is een toelichting op de vijf afwegingsvragen uit stap 5 van het stappenplan.
Alvorens actie te ondernemen, kan de professional altijd opnieuw conform stap 2 van het stappenplan advies inwinnen bij een deskundig collega of Veilig Thuis. *De professional legt in het dossier vast welke inschatting hij heeft gemaakt en op basis waarvan, welke acties hij heeft ondernomen, wie hij daarover heeft geïnformeerd en/of toestemming heeft gevraagd en welke vervolgafspraken zijn gemaakt.*

Afweging 1: Vermoeden
Heb ik op basis van de stappen 1-4 van het stappenplan, nog steeds een vermoeden van (dreigende) kindermishandeling?

- Nee: Meldcode afsluiten en vastleggen in dossier, zo nodig hulp organiseren.
- Ja: Ga verder met afweging 2.

Als na het doorlopen van stap 4 het vermoeden van (dreigende) kindermishandeling is weggenomen, sluit de professional de meldcode af en noteert de overwegingen die tot deze conclusie hebben geleid in het dossier.

Het kan voorkomen dat er wel zorgen zijn, maar dat deze zorgen geen (dreigende) kindermishandeling betreffen. Een voorbeeld hiervan is pedagogische onmacht van ouders zonder dreiging voor de veiligheid van het kind. Ook dan sluit de professional de meldcode af en noteert deze conclusie in het dossier. De professional organiseert zo nodig hulp. Wanneer op basis van de stappen 1- 4 van het stappenplan het vermoeden van (dreigende) kindermishandeling niet is weggenomen, wordt de tweede afwegingsvraag gesteld.

Afweging 2: Veiligheid
Schat ik op basis van de stappen 1-4 van het stappenplan in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid?[3]

- Nee: Ga verder met afweging 3.
- Ja: Meldt (zo mogelijk na informeren en toestemming betrokkenen) bij Veilig Thuis.

Professionele norm 1:
Het melden van vermoedens van kindermishandeling is de professionele norm als sprake is van acute en/of structurele onveiligheid.

In stap 5 van de meldcode schat een professional de aard en de ernst van (de dreigende) kindermishandeling in. Het is de bedoeling dat ernstige (acute en/of structureel) onveilige situaties worden gemeld bij Veilig Thuis. Met deze melding kan Veilig Thuis vroegere, actuele maar ook eventuele toekomstige meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling over de betrokkenen combineren. Professionals die na melding (ook) zelf hulp kunnen bieden, overleggen vervolgens met Veilig Thuis over de vervolgstappen en de verdeling van verantwoordelijkheden.

Afweging 3: Hulp
Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of te organiseren om (dreigende) kindermishandeling af te wenden en te monitoren?

- Nee of weet niet: Meldt (zo mogelijk na informeren en toestemming betrokkenen) bij Veilig Thuis.
- Ja: Ga verder met afweging 4.

[3] Zie voor definities en voorbeelden: Bijlage Acute en structurele onveiligheid en onthulling.

Professionele norm 2:
Het melden van (vermoedens van) kindermishandeling is de professionele norm in niet- acuut onveilige en niet structureel onveilige situaties waarin de professional meent dat hij, gelet op zijn competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of organiseren.

In deze afwegingsvraag staan de mogelijkheden van de professional, diens organisatie en diens samenwerkingspartners centraal. De vraag of de professional in staat is hulp te bieden of te organiseren om (dreigende) kindermishandeling te stoppen, leidt tot een melding indien de professional vanwege de aard van diens professie binnen de (samenwerkings-) mogelijkheden van diens organisatie:

- onvoldoende mogelijkheden heeft om zich een actueel beeld van de veiligheid te vormen en/of
- onvoldoende zicht kan krijgen of houden op de feiten die ten grondslag liggen aan de mogelijk
- geconstateerde onveiligheid en/of
- onvoldoende mogelijkheden heeft om passende en samenhangende hulp te bieden of te organiseren, met veiligheid als resultaat.

Bij effectieve hulp rond kindermishandeling zijn veiligheid en herstel de hoofddoelen, ook wanneer de professional is betrokken bij de aanpak van een deelprobleem. Goede hulp is gericht op alle leden in een (gezins-)systeem: minderjarigen en volwassenen, pleger(s) en slachtoffer(s). Er wordt met alle betrokkenen effectief samengewerkt in het maken, uitvoeren, monitoren en evalueren van veiligheids- en hulpplannen. En er is sprake van multidisciplinaire samenwerking, waarin er mogelijkheden zijn voor (het organiseren en monitoren van) gespecialiseerde hulp en waarin samenwerkingsafspraken zijn gemaakt over casusregie.

Afweging 4: acceptatie
Aanvaarden de betrokkenen hulp om (dreigende) kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid en in staat zich hiervoor in te zetten?

- Nee of weet niet: Meldt (zo mogelijk na informeren en toestemming betrokkenen) bij Veilig Thuis.
- Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

Professionele norm 3:
Het melden van (vermoedens van) kindermishandeling is de professionele norm indien een professional hulp biedt of organiseert om een cliënt te beschermen tegen (het risico op) kindermishandeling en de professional constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

In deze afwegingsvraag staan de mogelijkheden van de betrokkenen tot het aanvaarden van hulp bij (dreigende) kindermishandeling centraal. Bij deze afwegingsvraag gaat het erom dat de betrokkenen, alle leden van het (gezins-)systeem, en ook het (breder) netwerk van (informele) steunfiguren bereid en in staat zijn de voorgestelde hulp constructief aan te gaan.

In het afwegingskader leidt de vierde afwegingsvraag tot een melding indien hulp niet wordt geaccepteerd. Vaak is bij aanvang niet helemaal duidelijk hoezeer de betrokkenen bereid en in staat zijn zich in te zetten. De redenen om de hulp te aanvaarden kunnen divers zijn. De motivatie kan vooral intrinsiek of extrinsiek van aard zijn. Ook de mogelijkheden van de betrokkenen en hun netwerk verschillen. Door direct en in samenwerking met betrokkenen en ketenpartners veiligheidsafspraken en hulpverlening afspraken te maken, wordt vaak duidelijk wat de bereidheid en de mogelijkheden van betrokkenen zijn.

Het gaat dus om situaties waarin hulpverleners hulp bieden bij zorgen over onveiligheid én waarin deze hulp wordt afgehouden en/of de inzet van het (gezins-)systeem en betrokkenen onvoldoende (in beeld) is.

Afweging 5: resultaat
Leidt de hulp binnen aanvaardbare of de afgesproken termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van veiligheid en/of (herstel van) welzijn van alle betrokkenen?

- Nee: Meldt (zo mogelijk na informeren en toestemming betrokkenen) (opnieuw) bij Veilig Thuis.
- Ja: Afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen samenwerkingspartners.

Professionele norm 3:
Het melden van (vermoedens van) kindermishandeling is de professionele norm indien een professional hulp biedt of organiseert om een cliënt te beschermen tegen (het risico op) kindermishandeling en de professional constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

In deze afwegingsvraag staan de effecten van hulp bij (dreigende) kindermishandeling en/of huiselijk geweld centraal. Voorwaarde voor het organiseren van hulp is dus dat afgesproken is wie de verantwoordelijkheid op zich neemt om (de effecten van hulp) te monitoren. De beantwoording van deze afwegingsvraag leidt tot een melding bij Veilig Thuis indien wordt vastgesteld dat hulp onvoldoende resultaat oplevert: (het risico op) onveiligheid duurt voort, onveiligheid herhaalt zich of hulp stagneert. Het gaat dus om situaties waarin:

- Hulpverleners hulp bieden bij zorgen over onveiligheid én de hulp binnen de gewenste termijn niet leidt tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en het welzijn van de betrokkenen (en/of de ontwikkeling van minderjarigen).
- De problematiek ernstiger of groter blijkt dan verwacht. De uitvoering van het veiligheids- en/of hulpverleningsplan is vastgelopen.

Om deze laatste afwegingsvraag zorgvuldig te beantwoorden is het nodig dat binnen de hulp die professionals bieden, duidelijk is afgesproken met betrokkenen uit het (gezins-)systeem en met andere hulpverleners met wie wordt samengewerkt, aan welke doelen en resultaten wordt gewerkt. Hoe en door wie wordt vastgesteld of de veiligheid voldoende is bereikt? Hoe wordt de veiligheid gemonitord en gedurende welke periode? Wanneer sprake is van een acuut onveilige situatie of structureel onveilige situatie is het van belang dat, na het doen van een melding bij Veilig Thuis in de eerste plaats met Veilig Thuis duidelijk is besproken en afgesproken wat de termijn is (in dagen, weken of maanden) waarbinnen specifiek genoemde resultaten ten aanzien van de veiligheid behaald moeten zijn. Veilig Thuis zal bij iedere melding op passende wijze, bij voorkeur schriftelijk, aan de professional terugkoppelen wat met de melding is/wordt gedaan ten behoeve van diens dossier.

Als zorgen blijven bestaan

Als zorgen blijven nadat u betrokkene(n) heeft verwezen naar hulpverlening:

- Wanneer de professional de betrokkene(n) heeft verwezen naar hulp, dan is het van belang om betrokkene(n) te blijven volgen. Als de signalen en zorgen blijven bestaan of zich opnieuw voordoen, komt de professional opnieuw in actie. Deze checkt of de gemaakte afspraken zijn nagekomen en wat het resultaat daarvan is. Daarnaast wordt de meldcode nogmaals doorlopen. Indien de zorgen blijven bestaan, wordt bij stap 5 nogmaals besloten om de betrokkene(n) te verwijzen naar hulp of een melding bij Veilig Thuis te doen.
- Wanneer de (reeds bestaande) hulp niet voldoende blijkt te zijn, dan bespreekt de professional dit met betrokkene(n). De professional kan met Veilig Thuis contact opnemen om de signalen te wegen en te besluiten of een melding gewenst is. Indien een melding volgt, geeft de professional bij de betrokkene(n) aan dat de zorgen blijven bestaan en dat er een melding naar Veilit Thuis gaat.

Indien zorgen blijven na een melding bij Veilig Thuis:

- Veilig Thuis neemt na enige tijd contact met de melder op om u te laten weten welke acties er zijn genomen en welke afspraken er zijn gemaakt. Indien er geen terugkoppeling volgt, neemt de melder zelf contact op met Veilig Thuis.
- Ook nadat de professional gemeld heeft, blijft deze de betrokkene(n) volgen. Wanneer zorgen blijven bestaan of wanneer er zich opnieuw signalen van huiselijk geweld voordoen, dan komt de melder opnieuw in actie. Deze neemt zo spoedig mogelijk contact op met Veilig Thuis en bespreekt dat er (nog altijd / opnieuw) signalen opgemerkt worden. Het advies kan zijn dat er nogmaals een melding gedaan moet worden. Als dit het geval is, worden de betrokkene(n) opnieuw op de hoogte gesteld dat er een tweede melding zal volgen.

Indien betrokkene(n) hulp weigeren:

- Wanneer de professional signalen van huiselijk geweld waarneemt en betrokkene(n) weigeren hulp, dan volgt altijd een melding bij Veilig Thuis. Dit geeft de professional bij de betrokkene(n) aan.

Indien betrokkene(n) verhuist naar een andere woonplaats:

- Wanneer de professional signalen van huiselijk geweld waarneemt en betrokkene(n) verhuist naar een andere gemeente, dan neemt de professional met toestemming van betrokkene(n) contact op met de collega (organisatie) in de nieuwe woonplaats.
- Wanneer betrokkene(n) geen toestemming geven voor overdracht, dan doet de professional een melding bij Veilig Thuis.
- Indien betrokkene(n) al bij Veilig Thuis bekend zijn, dan neemt Veilig Thuis contact op met Veilig Thuis in de nieuwe woonplaats en draagt de informatie over. De professional is verantwoordelijk voor de overdracht naar de nieuwe school van de betrokken kinderen.

Bodemeisen; vereisten voor het organiseren of bieden van goede hulp

Waar moet goede hulp aan voldoen?

- Er is voldoende zicht op (on)veiligheid.
- Er is voldoende zicht op onveilige gebeurtenissen in het verleden (waaronder eerdere meldingen).
- Alle betrokken beroepskrachten hebben de focus op het stoppen van geweld en een (duurzaam) herstel van de veiligheid.
- Er wordt gewerkt aan het herstel van directe veiligheid en het wegnemen van de oorzaken van geweld. Hulp is gericht op het versterken van de veerkracht en het herstel van de schade die is veroorzaakt door (de dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij de betrokkene(n).
- Er is sprake van een gezamenlijke analyse en plan met doelen en evaluatiemomenten van de beroepskrachten.
- Dit plan is op maat gemaakt met alle betrokkenen binnen het gezin of huishouden, waarbij de doelen van begeleiding en/of hulpverlening helder zijn gesteld.
- Indien meerdere beroepskrachten betrokken zijn, zijn er afspraken over samenwerking en casusregie op de veiligheid (en multidisciplinaire) hulpverlening.

Dossiervorming

De stappen van de meldcode worden vastgelegd in het leerling dossier.

Wie legt de gegevens vast in het leerling dossier?
De persoon die de stappen van de meldcode zet, is zelf verantwoordelijk voor het vastleggen van deze stappen. De signalen die aanleiding vormen voor het zetten van de vervolgstappen worden in goed overleg met de signalerende professional vastgelegd.

Hoe wordt de informatie zorgvuldig vastgelegd?
- Wees feitelijk, sluit aan bij wat er gehoord en gezien of waargenomen is.
- Vermijd interpretaties of oordelen.
- Vermeld de bron, bij informatie van anderen.
- Leg ook beschermende factoren of signalen die het vermoeden weerspreken vast.
- Leg de reactie van de betrokkenen vast.
- Zorg, als er sprake is van een mening of een hypothese, voor voldoende onderbouwing door feiten en blijf binnen het eigen deskundigheidsterrein.
- Leg medische diagnoses alleen vast als ze zijn vastgesteld door een deskundige professional.

Mogen gegevens over een ander dan de betrokkene vastgelegd worden?
Ja, als dat noodzakelijk is voor het signaleren van het geweld, de mishandeling of voor het zetten van de volgende stappen. Informatie over ouders, en eventueel van broertjes en zusjes van een leerling zal altijd vastgelegd moeten worden in verband met vermoedens van kindermishandeling.

Informatie over (ex-)partners en (ex-)echtgenoten die een betrokkene verstrekt, kan eveneens worden vastgelegd voor zover deze informatie noodzakelijk is voor het zetten van de stappen. Beperk het hierbij tot het strikt noodzakelijke, bewaak bronvermelding zodat duidelijk is wie de informatie heeft gegeven.

In welke uitzonderlijke gevallen kunnen deze rechten worden beperkt?
Bij wijze van uitzondering kunnen de rechten ten aanzien van het dossier worden beperkt.
Beperking is mogelijk:
- Vanwege concrete aanwijzingen dat door inzage en afschrift de veiligheid van de betrokkene, een gezinslid of die van anderen kan worden bedreigd.
- De beperking op het inzagerecht wordt ingegeven door de veiligheid van de leerling.
- Vanwege privacybelangen van een ander dan degene die om inzage verzoekt.

Beperking van de rechten van gezagsouders
- Als ouders rechten van hun kinderen uitoefenen, kunnen deze rechten, bij wijze van uitzondering, worden beperkt vanwege zwaarwegende belangen van het kind.

Vast te leggen informatie

Stappen	Leg vast
Stap 1	● De feitelijke signalen waardoor zorg en/of het vermoeden van huiselijk geweld ontstaat.
Stap 2	● Wie er om advies is/zijn gevraagd. ● Hoe het advies luidt. ● Waarom er eventueel is afgeweken van de adviezen.
Stap 3	● Met wie een gesprek is gevoerd over de signalen. ● De reactie van de betrokkene en/of de ouders/wettelijk vertegenwoordiger op deze signalen. ● De afspraken die zijn gemaakt over een eventueel vervolg. ● Indien een melding is aangekondigd, de reactie op deze melding. ● Indien is besloten om geen contact over de signalen te hebben, voeg dan de redenen voor dit besluit
Stap 4	● De weging die is gemaakt op basis van de beschikbare informatie. ● De inhoud van het advies dat eventueel is ingewonnen.
Stap 5	● Het toeleiden naar passende hulp. ● Het besluit of er een melding wordt gedaan en de inhoud van de melding. ● De afspraken die daarover zijn gemaakt.
Wanneer u besluit te stoppen met het doorlopen van de stappen, dan legt u dit ook vast in het dossier. Geef daarbij aan wat u motivatie is van dit besluit.	

Bijlage 1: Wettelijke verplichtingen van de organisatie

Verantwoordelijkheid

- In de Meldcode dient de school vast te leggen wie binnen de school de stappen doorloopt. Bijvoorbeeld een leerkracht die de signalen bespreekt met de intern begeleider, zorgcoördinator/aandachtsfunctionaris van een school. Daarnaast moet de organisatie in de Meldcode vastleggen wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

Vertrouwelijke informatie

- In de Meldcode beschrijft de organisatie hoe het omgaat met vertrouwelijke informatie.

Documenteren

- In de meldcode beschrijft de organisatie hoe en waarin er wordt gedocumenteerd.

Instructie gebruik Kindcheck

- De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s)/verzorger(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in *stap 1 van de Meldcode.*
- De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.
- De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck; De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

- Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eergerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eergerelateerd geweld deskundige raadplegen van Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eergerelateerd geweld van Veilig Thuis.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

- Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met de leerling en/of verzorgers is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

- De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een leerling zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als de verzorger en/of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een leerling en/of verzorger te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.
- Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.
- Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme leerling gegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is ***(kinddossier),*** en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Verwijsindex risicojongeren

- De school moet zijn medewerkers op de hoogte stellen van de meldingsprocedure (registratie) voor de Verwijsindex risicojongeren. Dit geldt alleen voor organisaties die bevoegd zijn een melding te doen in dit systeem.

Bijlage 2: Verdeling van verantwoordelijkheden

Competentieprofiel 1: Signaal verantwoordelijk

Functies:
- Professionals, vrijwilligers, stagiaires

Verantwoordelijkheden:
- Wanneer je signalen ziet, hoort, ruikt of voelt van (dreigend) huiselijk geweld of kindermishandeling, volg je de stappen 1 en 2 van de meldcode.

Competentieprofiel 2: Signaal-, bespreek- en handel- verantwoordelijk

Functies:
Professionals

Verantwoordelijkheden:
- Wanneer je signalen ziet, hoort, ruikt of voelt van (dreigend) huiselijk geweld of kindermishandeling, volg je de stappen 1 t/m 5 van de meldcode en gebruik je het afwegingskader.

Verantwoordelijk voor het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is:
- Functionaris die, gelet op zijn taken en verantwoordelijkheden, verantwoordelijk is voor de beslissing om al dan niet een melding te doen. Deze functionaris moet ook in stap 5 worden genoemd als degene die binnen de organisatie beslist over zelf hulp bieden of een melding doen.

Competentieprofiel 3: Signaal-, Bespreek- en advies verantwoordelijk

Functies:
- Aandachtsfunctionaris en adviserende professionals zoals staffunctionarissen en gedragswetenschappers.

Verantwoordelijkheden:
- Je adviseert, coacht en steunt professionals bij het volgen van de stappen van de meldcode. Een professional kan een beroep doen bij vragen of dilemma's over het inzetten en volgen van de meldcode. Wanneer een collega advies vraagt analyseer je gezamenlijk de situatie en adviseer je over de te volgen stappen. Je geeft ook advies indien het nodig is om de situatie op of af te schalen. Indien de collega behoefte heeft aan vervolgadvies, bied je dit aan en maakt hier afspraken over.
- Je biedt steun en nazorg indien de collega ook emotioneel wordt geraakt door de situatie.
  Naast deze adviestaak heb je ook een adviserende taak bij het implementeren en borgen van de richtlijnen en meldcode zoals beschreven worden in deze werkinstructie. Je adviseert directie, management en bestuur hierover.

Competentieprofiel 4: Implementeer- en borgen verantwoordelijk

Functies:
- Manager en directie.

Verantwoordelijkheden:
- Je bent verantwoordelijk voor een goede implementatie en borging van de meldcode, richtlijnen en werkinstructie binnen de organisatie.
- Vervolgens ben je verantwoordelijk dat alle medewerkers de meldcode kennen en hanteren,

Bijlage 3: Professionele normen

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van (vermoedens van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling is een professionele norm en wordt als zodanig noodzakelijk geacht:

Professionele norm 1:
In gevallen van acute en/of structurele onveiligheid.

Professionele norm 2:
In andere gevallen waarin de professional meent dat hij, gelet op zijn competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (vermoedens van) kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

Professionele norm 3:
Wanneer de professional die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen (vermoedens van) kindermishandeling en/of huiselijk geweld, constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Bijlage 4: Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	● Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. ● Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. ● Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. ● Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. ● Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. ● Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partner stalking, huwelijksdwang, eergerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.
Voorbeelden	● Kind zegt dat hij elke avond op zijn kamer moet eten. ● Kind zegt dat papa en mama elke avond ruzie hebben en dan elkaar gaan slaan. ● Mama slaapt altijd op de bank, als ik uit school kom. Ze kan niet zo makkelijk wakker worden.

Bijlage 5: De techniek van vragen stellen

Gesloten vragen

Gesloten vragen beginnen altijd met een werkwoord en lokken een 'gesloten' antwoord uit als 'ja' of 'nee'

- Ben je ...
- Heb je ...
- Wil je...

Open vragen

Open vragen laten de ander praten. Op een open vraag kan ook nooit met een 'ja' of 'nee' geantwoord worden. Er zijn verschillende soorten open vragen, informatieve vragen, ofwel de zogenaamde 'W-vragen' (behalve de waarom - vraag):

- Wanneer ...?
- Welke ...?
- Wat ...?
- Wie ...?
- Waardoor ...?

Hypothese vragen om 'buiten de realiteit' te treden:

- Stel dat ...?
- Stel je voor dat ..?
- En als (je) nou eens ...?

Meningsvragen om te bepalen 'waar iemand staat':

- Wat vind je ...?
- Hoe denk je ...?
- Wat is je mening ....?
- Welke opvatting ...?

Gevoelsvragen om te achterhalen wat iemand voelt:

- Hoe ervaar je ...?
- Wat is jouw beleving ...?
- Welk gevoel heb je bij...?

Vermijd zoveel mogelijk de 'waarom-vraag'. Dit impliceert kritiek en drukt daardoor de ander snel in verdediging. Mogelijke vervanger van een 'waarom-vraag' kan zijn: Wat zijn de redenen ...?
Ook de 'hoe-vraag' levert weinig concrete informatie op. Mogelijke vervanger van een 'hoe-vraag': In welke stappen ...?

Bijlage 6: De kunst van het doorvragen

Een aparte vaardigheid is het doorvragen op de taal die de inbrenger gebruikt. Hieronder wordt een aantal categorieën van taalgebruik genoemd, met daarbij de manier waarop doorgevraagd kan worden.

Niet gespecificeerde woorden of zinsdelen

Er, het, men, situatie, naar gevoel, soms, sommige, wel eens…
Doorvragen met:

- Wat bedoel je met...?
- Wie deed dat?
- Wie in het bijzonder?
- Wanneer?
- Kun je een concreet voorbeeld geven van...?

Generalisatie

Altijd, nooit, niemand, de groep, het team...
Doorvragen met:

- Geldt dat voor alle teamleden?
- Wil je zeggen dat je altijd...?
- Wie speciaal?
- Wanneer in het bijzonder?

Weggelaten woorden of zinsdelen

Doorvragen:

- Kritiek incasseren is moeilijk voor me… ⇒ Kritiek van wie en over wat?
- Ik moet wel… ⇒ Van wie moet dat? ⇒ Wat gebeurt er als je het niet doet?
- Het is verkeerd om… ⇒ Wie vindt het voor wie verkeerd om?

Vage of overtollige bijwoorden en werkwoorden

Voorbeeld:		Doorvragen:
- Toch wel….	⇒	Wat bedoel je daarmee?
- Natuurlijk…..	⇒	Wat is daar natuurlijk aan?
- Misschien…….	⇒	Waar hangt dat van af?
- Ik zou kunnen…..	⇒	Wat bedoel je met 'zou?

TIP:

Schenk aandacht aan non-verbale signalen zoals stemvolume, toon, gebaren en afgewend gezicht je erg opvallen, maak ze dan bespreekbaar.
Let vooral ook op die signalen die niet overeenstemmen met de gesproken woorden.

Bijlage 7: Reflectieve vragen stellen.

Vragen ten concretisering van de leervraag

- Wat wilde je bereiken?
- Waar wilde je op letten?
- Wat wilde je uitproberen?

Vragen om terug te blikken op de situatie

- Wat gebeurde er?
- Wat was de aanleiding?
- Wie waren erbij betrokken?
- Wie deed wat?
- Wat dacht jij/de anderen?
- Wat voelde jij/de anderen?

Vragen ter bewustwording

- Wat vond je belangrijk tijdens het voorval?
- Wat zegt dat over jezelf?
- Welke verbanden zie je?
- Wat is hier het probleem?
- Hoe voelt dat?
- Welke mening heb je ten opzichte van het…

Vragen om te komen tot alternatieven

- Welke ideeën/mogelijkheden heb je zelf?
- Waartoe leidt dat?
- Wat zou je verder kunnen doen?
- Wat neem je je voor de volgende keer voor?

De rotonde-vraag

Bij de rotonde-vraag geeft de vragensteller reden aan van de gestelde vraag. Hierdoor wordt de ander gemotiveerd om te antwoorden. Hij vraagt bijvoorbeeld wat de leerkracht ergens van vindt.
Daar achteraan verklaart hij waarom hij dit vraagt.
Een voorbeeld: Wanneer denk je daarmee klaar te zijn?

- Ik vraag dit, omdat ...
- De reden dat ik dit vraag ...
- Ik vraag hier speciaal naar ...

Bijlage 8: Stappenplan Meldgesprek

Voorbereiding

Vat de zorg samen

- Heb je helder op welke grond je wilt melden?
- Overleg met Veilig Thuis over je voorgenomen melding en wat het vermoedelijke vervolg kan zijn voor de betrokkenen.

Heet de betrokkene welkom en biedt evt. koffie/thee aan

Benoem de zorg en het feit dat je een melding gaat doen

“Fijn dat we elkaar kunnen spreken, de reden dat we je uitgenodigd hebben is dat we ons zorgen maken over … en dat we een melding gaan doen bij Veilig Thuis.”

Vang emotie op door het geven van een IK-boodschap

“Ik zie dat je boos wordt, ik kan je alleen zo niet meer goed volgen. Ik vind het lastig want ik wil je wel goed begrijpen.”

“Ik merk dat het je overvalt, ik snap dat heel goed omdat u het graag goed wil doen. Ik wil graag met u mijn zorgen bespreken zodat we samen kunnen kijken wat het vervolg is.”

Geef uitleg over de feiten vraag geen toestemming

Benadruk dat u zich ernstig zorgen maakt en dat het uw verantwoordelijkheid is daarbij de hulp van Veilig Thuis in te schakelen. Beschrijf Veilig Thuis als een organisatie die er is om de juiste hulp in te schakelen in deze situaties.

Vraag een reactie

- ‘Hoe is het voor u om dit te horen?’
- ‘Begrijpt u wat ik ga doen?’
- ‘Kunt u vertellen wat ik u zojuist verteld heb?’

Leg uit wat de betrokkenen van Veilig Thuis kunnen verwachten

‘Veilig Thuis gaat binnen 2 weken contact met u leggen’.
‘Veilig Thuis gaat op basis van de informatie kijken wie u het beste kan helpen’.
‘Veilig Thuis voert met u en met (betrokken) personen en/of instanties overleg om tot een plan te komen de zorgen weg te nemen.

Sluit af met vervolgafspraken

Hoe en wanneer u over de voortgang contact hebt.
Hoe u hulp en steun blijft bieden en hoe u te bereiken bent.

Bijlage 9: Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen. Om de participatie van kinderen op te nemen in uw meldcode zijn de negen opgestelde actiepunten uit de *"Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling"* (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

Termen
In uw meldcode wordt gesproken over de cliënt, de ouder en het kind.
In stap 3 wordt het kind expliciet als gesprekspartner benoemd.

Informatie over het proces
Beschrijf hier wie er informatie geeft aan het kind over:
- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

Informatie over veilig opgroeien
Beschrijf hier hoe en wie het kind informeert over wat veilig opgroeien is.
- Hoe en wie geeft de informatie aan het kind over zijn/haar recht om veilig op te groeien?
- Wat is een normale omgang tussen ouder en kind?
- Hoe gaat u een kind '*ontschuldigen"*?

Recht op eigen mening
Beschrijf hier hoe en wie het kind informeert over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

Vragen en luisteren naar de visie van het kind
Beschrijf hier hoe en wie er bij het kind informeert en luistert naar de visie van het kind?
Denk hierbij aan:
- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

De mening van het kind in de besluitvorming
Beschrijf hier wie, hoe en wanneer de mening van het kind wordt gevraagd over de besluitvorming.
Beschrijf hoe de mening van het kind meegenomen wordt in de besluitvorming.

Route bij disclosure
Beschrijf hier in het geval van disclosure, hoe en wie de route bespreekt met het kind. Bijvoorbeeld: direct contact met Veilig Thuis en samen vervolgstappen bepalen.

Steun
Beschrijf hier hoe er na een overdracht en/of melding, steun wordt geboden aan het kind. Hoe wordt dit met het kind besproken? Hoe en wie houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening.

Tips voor gesprek

Beschrijf hier hoe er wordt verwezen naar kwalitatieve gesprekstips. Bijvoorbeeld naar de *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018)